

Prezydent Ukrainy Wołodymyr Zetenski i Premier Polski Donald Tusk podpisali porozumienie o współpracy między państwami w zakresie bezpieczeństwa. Odnosząc się do podpisanego dokumentu szef polskiego rządu stwierdził, że nie są to puste obietnice, ale wzajemne zobowiązanie, które Polska zamierza spełnić. Tusk podkreślił także, że nikt nie ma prawa składać w imieniu Ukrainy propozycji zakończenia konfliktu bez jej zgody. I zadeklarował, że Polska będzie wspierać Ukrainę na drodze do szybkiego członkostwa w Unii Europejskiej.

Zetenski z kolei podziękował Tuskowi za współpracę i wyraził nadzieję na jej kontynuację, zwłaszcza z polskimi firmami z sektora obronnego. Opowiadał także o samolotach dostarczonych przez Polskę na Ukrainę, negocjacjach w sprawie możliwości przekazania dalszego wyposażenia oraz o utwo-

POROZUMIENIE O WSPÓŁPRACY

Prezydent Ukrainy Wołodymyr Zetenski i Premier Polski Donald Tusk podpisali porozumienie o współpracy między państwami w zakresie bezpieczeństwa.

zeniu i wyszkoleniu nowego legionu na terytorium Polski. Następnie Prezydent Ukrainy udał się do Belwederu, aby spotkać się ze swoim polskim kolegą Andrzejem Dudą. „Trwają prace

nad mechanizmem dla Polski zestrzeliwania w przestrzeni powietrznej Ukrainy rosyjskich rakiet i dronów, wystrzelonych w kierunku Polski” - powiedział ukraiński prezydent. ■

LEGION Z UKRAIŃCÓW (nie tylko) I DLA UKRAINY

Minister Spraw Zagranicznych RP Radosław Sikorski podczas Forum Publicznego NATO powiedział: „W Polsce zaczynamy przygotowywać pierwszą ukraińską brygadę złożoną z ochotników. Mamy w kraju około jednego miliona Ukraińców obojga płci; kilka tysięcy z nich już zarejestrowało się, aby wziąć udział w tym przedsięwzięciu. Co ciekawe: wielu z nich naprawdę chce służyć i zmieniać swoich rodaków na froncie, ale mówią: Nie chcemy być wysłani do walki bez odpowiedniego przeszkolenia i wyposażenia.”

Polska strona zapewnia ochotnikom szkolenie, a także niezbędny na froncie sprzęt. Po rotacji będą oni mieli prawo powrotu do Polski.

I to jest wreszcie coś pozytywnego w tym temacie. Do tej pory były groźby, szantaż, zastraszania, blokada dokumentów wymierzone w ludzi dość mocno zestresowanych i odczuwających silną presję. I wreszcie coś normalnego, z poszanowaniem godności człowieka, który spełni swój obowiązek wobec ojczyzny, ale chce choćby minimalnych gwarancji bezpieczeństwa w postaci przeszkolenia i wyposażenia. Ludzie zgłaszają się, uspokajają swoje sumienie i poczucie przyzwoitości względem już walczących. W planach i przygotowaniach wszystko wygląda obiecująco, a jaka będzie rzeczywistość, pokaże przyszłość.

REDAKCJA

Zdjęcie: Oleg Petrusiuk/Ukrainian

Polacy Ukrainy

Kolejny etap misji pomnażania bogactwa kulturowego Ukrainy – IX KONGRES ZWIĄZKU POLAKÓW UKRAINY

Ponad dziewięćdziesięciu delegatów z różnych regionów Ukrainy w dniach 29-30 czerwca uczestniczyło w IX Kongresie Związku Polaków Ukrainy – największego zrzeszenia organizacji polskich naszego kraju, aby omówić dokonania poczynione w okresie minionych ośmiu lat, nakreślić zamierzenia na przyszłość, określić dalszą strategię rozwoju organizacji, zatwierdzić projekt nowego Statutu ZPU i wybrać nowe władze na kolejne 4 lata. (Patrz str. 3-7)

POWOŁANI DO BRATERSTWA-
INESSA LAGNO

Ewa Goćłowska: Kiedy zaczęła Pani działalność związaną z pomocą innym ludziom?

Inessa Lagno: Gdy zaczęła się wojna na pełną skalę, to znaczy na początku 2022 roku, zaczęłam najpierw sama a potem ze wsparciem ludzi z najbliższego otoczenia pomagać i organizować pomoc.

To było wtedy, gdy rosjanie podeszli tak blisko Browarów, że niemal czuło się ich obecność na ulicach. Do miasta nie weszli, ale byli bardzo blisko i trzeba było jakoś zorganizować się na wypadek okupacji. Pomyśleć o starszych ludziach, dzieciach, bezradnych i samotnych, którzy najdotkliwiej odczuli zagrożenie całą sytuacją. Coraz więcej ludzi angażowało się w pomoc, bo aktywność jest jakąś formą walki, a bierność formą pogodzenia się z wojną. I tak powstała fundacja „NIEZŁOMNE SERCA”, która zrzesza ludzi z Ukrainy i innych krajów, między innymi z Polski. Nie chciałabym tu mówić o konkretnych nazwiskach, ale jedno chcę wymienić - Krzysztof Adamski z Polski od początku wojny jest bardzo zaangażowany w pomoc Ukraincom i nam też pomaga.

Przy fundacji działa grupa wolontariacka NIEZŁOMNI WOLONTARIUSZE, która skupia około 1000 ludzi z Ukrainy, Polski, Niemiec. Wolontariusze odpowiadają na konkretne prośby żołnierzy, dostarczają pomoc ponad 100 jednostkom wojskowym.

E.G.: Na czym konkretnie polega pomoc?

I.L.: Fundacja ma pod opieką pół tysiąca rodzin uchodźców, czy przesiedleńców z terenów okupowanych, 300 rodzin wojskowych, żołnierzy walczących na froncie i liczne rodziny, które pozostały na wschodzie kraju. Dostarczamy im pomoc materialną: ubrania, żywność, środki czystości, lekarstwa; dla dzieci przesiedleńców z terenów okupowanych organizujemy zabawy z upominkami, żeby chociaż na chwilę zapomnieli o wojnie.

Jeździmy do szpitali do rannych, szukamy dla nich leków. Jest chaos i nie wszystkie potrzeby tych dzielnych ludzi może szpital zaspokoić, więc staramy się pomagać. Wykorzystujemy wszystkie swoje kontakty, które czasami czekają na uruchomienie. Przekazujemy pomoc na front, żołnierzom.

E.G.: Słyszałam, że sami zajmujecie się też produkcją, którą potem przekazujecie walczącym.

POMOC POTRZEBNA JEST NAM WSZYSTKIM- WRÓG JEST CORAZ BLIŻEJ

Z Inessą spotykam się w Browarach (gdzie mieszka) w siedzibie Polskiego Kulturalno-Oświatowego Stowarzyszenia „RODZINA”. Jej mama, Switłana Cyselska, jest członkinią Stowarzyszenia.

Inessa jest młoda (wydaje się bardzo młoda), ładna, inteligentna i bardzo świadoma otaczającej rzeczywistości. Wiem, że kieruje fundacją NIEZŁOMNE SERCA, jest wolontariuszką, wiem, że pomaga, ale ze skali tej pomocy zdaję sobie sprawę dopiero wtedy, gdy zaczynamy rozmowę.

Od lewej: wolontariuszka Inessa Lagno, prezes PKOS „Rodina” w Browarach Helena Nowak, autor rozmowy - nauczycielka z ORPEG Ewa Goćłowska

„Będę robić, co w mojej mocy, żeby pomóc ludziom i pokazać, że ja na tę wojnę się nie zgadzam. Pomoc innym to jest mój bunt” - Inessa Lagno

I.L.: Robimy świece okopowe, batoniki energetyczne, maści gojące na rany, szyjemy siatki maskujące, garderobę, składamy drony i wiele innych. Wykorzystujemy każdą możliwość i każdą parę rąk, np. panie ze Stowarzyszenia RODZINA z panią Prezes Heleną Nowak na czele szyją siatki, robią na drutach skarpety. I my każdą formę wspierania naszej pomocowej działalności przyjmujemy z wielkim podziękowaniem.

E.G.: Widziałam filmik, na którym młoda kobieta płacze i dziękuje waszej fundacji za pomoc w kwocie 50 tysięcy hrywien.

I.L.: Dla fundacji, przy takiej skali pomocy, jaką organizujemy, to jest niewielka kwota, ale zmieniająca życie tego jednego konkretnego człowieka i to jest wielka wartość.

Potrzeby są ogromne, są ludzie bez rąk i nóg, potrzebują protez, rehabilitacji.

W przyszłości chcielibyśmy stworzyć jakieś centrum rehabilitacyjne, ale to plany. Mamy świadomość braków w tym zakresie, brakuje personelu, profesjonalnych rehabilitantów wykształconych i przygotowanych do pracy z osobami po amputacjach.

E.G.: Dlaczego Pani pomaga i tak bardzo angażuje się w pomoc?

I.L.: Ja to robię dla swoich dzieci. Dzieci są teraz bardzo zestresowane, mają traumy, zmienione, smutne oczy bez tego dziecięcego błysku radości. Chcę, żeby miały normalne dzieciństwo. Pomagam, bo chcę, żeby chłopcy z wojny wrócili żywi, zdrowi, wrócili do rodzin, w których czekają na nich nie tylko dzieci, ale też żony, matki, dziewczyny.

E.G.: Los ukraińskich dzieci bardzo Panią niepokoi i to nie tylko w związku z Pani sytuacją rodzinną.

I.L.: Tak, bo dzieci w naszym kraju nie mają teraz normalnego dzieciństwa. Muszą być nauczone, jak poradzić sobie w ekstremalnej sytuacji, jak wyżyć, jak obronić się, maksymalnie przygotować na każdy rodzaj zagrożenia, na każde niebezpieczeństwo. Nawet zwykły sms może stanowić zagrożenie, bo wróg może od dziecka próbować wydobyć informację. To nie jest normalne dzieciństwo. Rodzicom też nie jest łatwo. Kiedy dziecko jest w szkole, a jest alarm, odchodzisz od

zmysłów i myślisz, że trzeba je zabrać, bo tylko przy tobie jest bezpieczne.

E.G.: Czy młodzież angażuje się w wolontariat?

I.L.: Tak. Nasze dzieciaki w ramach wolontariatu sprzedały makulaturę, którą najpierw zebrały, i za te pieniądze z makulatury kupiły aerozole przeciw komarom i innym insektom i przekazały żołnierzom. Taka pomoc ma wartość w dalszej perspektywie dla samych pomagających i dla wszystkich - na naszych oczach rośnie nowe pokolenie ze świadomością pomocową. Pomoc potrzebna jest ludziom i zwierzętom. I pomagamy. Ile zwierząt zostawiono na pastwę losu, bez opieki człowieka, przywiązanych. Nie mogą na to patrzeć, ani nawet myśleć o tym.

E.G.: Czy ma Pani czas na odpoczynek?

I.L.: Codziennie muszę na dwie godziny wyłączyć telefon,

żeby nie zwariować. Idę na spacer, uprawiam jakiś sport. Cały czas jestem w biegu, smsy przychodzą nieprzerwanie, a ja organizuję i organizuję i w tej pracy organizatora ze zmęczenia czasami zapominam o czymś ważnym.

Jeśli nie zadzwonię gdzieś, gdzie powinnam, to potem wszystko mi się wali na głowę. Nas nakręca ta praca, chcemy więcej i więcej tej pomocy dać ludziom. Patrząc na naszych wolontariuszy, jak ciężko pracują. Za swoją pracę wolontariacką oczywiście nie otrzymują żadnego wynagrodzenia, ale robota musi być wykonana i to porządnie.

E.G.: Jak Pani widzi obecną sytuację w Ukrainie?

I.L.: Ja to widzę tak: Oni nie zatrzymają się. Będą chcieli więcej i więcej, jak w 2014 roku. Wtedy zabrali Donbas i Krym i nie zatrzymali się, po ośmiu latach sięgnęli po kolejną część Ukrainy.

Wyciągnęli rękę po Kijów, może nawet znów spróbują, ale ja nawet nie myślę o tym, żeby stąd wyjeżdżać. Nigdy nie myślałam, że powinienam stąd wyjechać. Dlaczego mam uciekać?

To jest przecież mój kraj. Ja już nawet nie myślę o zwycięstwie, bo tylu ludzi zginęło, tylu bliskich znajomych, przyjaciół, jest wielu rannych, kalek, więc jakie zwycięstwo? Zniszczone tereny przygraniczne, tam kamień na kamieniu nie został, ale to jest mój kraj, tu zostanę i będę robić, co w mojej mocy, żeby pomóc ludziom i pokazać, że ja na tę wojnę się nie zgadzam. Pomoc innym to jest mój bunt.

E.G.: Dziękuję za rozmowę.

ПОЛЬСЬКА ШКОЛА ПРИ ПОСОЛЬСТВІ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА

в місті Києві оголошує набір учнів до класів
від 1 початкової школи до IV ліцейного загальноосвітнього
на 2024/2025 навчальний рік.

До класу 1 початкової школи знання польської мови не вимагається. У старших класах необхідним є знання дитиною польської мови на рівні, що дозволяє брати активну участь в шкільних заняттях.

Кількість місць в кожному класі обмежена.

Зацікавлені навчанням в Польській Школі просимо надіслати інформацію на адресу: kijow.orpeg.pl

У мейлі необхідно подати ім'я і прізвище дитини, її дату народження, також номер телефону принаймні одного з батьків/опікунів.

Інформуємо, що початок 2024/2025 навчального року та порядок проведення занять (стаціонарний або online) буде залежати від рішення відповідних властей України і Польщі. Керівник школи: Пан Пшемислав Шталь.

mail: kijow@orpeg.pl Viber: +380674247779

Всіх охочих сердечно запрошуємо!
kijow.orpeg.pl

Kolejny etap misji pomnażania bogactwa kulturowego Ukrainy – IX KONGRES ZWIĄZKU POLAKÓW UKRAINY

Ciąg dalszy ze str. 1

Z powodu siły wyższej, pandemii i pełnoskalowej wojny, ostatni VIII Kongres ZPU obradował w listopadzie 2016 roku. Decyzją Zarządu Głównego ZPU przedłużono kadencję władz Związku.

To najwyższej rangi zgromadzenie zaszczytli swoją obecnością przedstawiciele korpusu dyplomatycznego Ambasady RP w Kijowie: Konsul Jacek Goćłowski oraz Wicekonsulowie Anna Babiak-Owad i Paweł Owad

Otóż po 8 latach w Kijowie spotkali się delegaci licznie przybyli na IX Kongres – przedstawiciele stowarzyszeń z całej Ukrainy, w tym najliczniejsza delegacja z obwodu żytomierskiego. Po rejestracji wstępnej wśród gości przeprowadzono badanie sondażowe potrzeb organizacji, które przygotował Jerzy Wójcicki.

Delegaci Kongresu ZPU głosują za porządek dzienny

Wyniki badania przydadzą się nowej ekipie władz ZPU, żeby lepiej zorganizować pracę i koordynację z oddziałami poza Kijowem.

To najwyższej rangi zgromadzenie zaszczytli swoją obecnością przedstawiciele korpusu dyplomatycznego Ambasady RP w Kijowie: Konsul Jacek Goćłowski oraz Wicekonsulowie Anna Babiak-Owad i Paweł Owad. Kongres Oświaty Polonijnej z życzeniami owocnych obrad reprezentowała Prezes Wiktoria Laskowska-Szczur.

Ukraińskie władze odpowiedzialne za współpracę z mniejszościami narodowymi reprezentowali: Wołodmyr Kondur z Sekretariatu Pełnomocnika Rady Najwyższej Ukrainy ds. Praw Człowieka, Igor Łossowski - zastępca przewodniczącego Państwowej Służby

Prezydium IX Kongresu ZPU: Aleksander Polaczok, przewodniczący Stanisław Kostecki, Ludmiła Misina

Polska”. Życzenia Polakom na Ukrainie w formie video przekazali też podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych RP Henryka Mościcka-Dendys, wiceprzewodniczący Komisji Łączności z Polakami za Granicą poseł na Sejm RP Jan Dziejczak, poseł na Sejm RP oraz Prezes Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych Edward Trusewicz i ustępujący Prezes ZPU Antoni Stefanowicz.

W swoim powitalnym słowie do delegatów i gości IX Kongresu ZPU Konsul RP w Kijowie Jacek Goćłowski zaznaczył: „Blisko osiem lat temu, w listopadzie 2016 roku odbył się VIII Kongres ZPU. Te osiem mijających lat to był czas wyjątkowej pracy na rzecz polskiej wspólnoty w Ukrainie, polskiej kultury i języka polskiego, czas kultywowania polskich tradycji. To był też czas wojny Ukrainy z moskiewskim barbarzyństwem, czas pandemii Covid-19, a ostatnie 857 dni to czas walki o utrzymanie państwowości Ukrainy. Bez wątpienia najważniejszy czas 33-letniej historii niepodległego państwa... Jestem dumny z tego, że Polacy tu, w Ukrainie, bez zastanowienia opowiedzieli się jednoznacznie po właściwej stronie. To także jest wynik pracy wykonanej przez 35 lat przez organizację, przez członków ZPU”.

Konsul Jacek Goćłowski podkreślił, że ma nadzieję na to, że nowe władze będą kontynuowały dzieło swoich poprzedników pamiętając, że „głównym celem Związku jest odrodzenie narodowe Polaków Ukrainy, formowanie i pomoc w zaspokojeniu ich potrzeb, obrona praw narodowościowych, krzewienie języka polskiego, odrodzenie kultury narodowej”.

Konsul zapewnił, że Ambasada RP będzie dalej wspierać nowo wybrane władze ZPU, którym przyjdzie praco-

Wołodmyr Kondur z Sekretariatu Pełnomocnika Rady Najwyższej Ukrainy ds. Praw Człowieka

Igor Łossowski - zastępca przewodniczącego Państwowej Służby ds Etnopolityki i Wolności Sumienia

wać w niełatwych czasach oraz stawić czoła wyzwaniom nieznanym do tej pory, które przyniósł XXI wiek Europie i światu. Podziękował też wszystkim organizacjom skupionym w ZPU za dotychczasową współpracę i pogratulował osiągniętych sukcesów, życząc kolejnych wielu lat działalności na rzecz mniejszości polskiej w Ukrainie.

Miłą niespodzianką Kongresu było odznaczenie pani Lesi Jermak za wieloletnią działalność społeczną - Odznaką Honorową „Za Zasługi dla Polonii i Polaków za Granicą”

Prezes Kongresu Oświaty Polonijnej, Prezes Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków Ukrainy Wiktoria Laskowska-Szczur

przyznaną przez Prezesa Rady Ministrów RP, którą otrzymała z rąk pana Konsula Jacka Goćłowskiego.

Po pobłogosławieniu obrad przez ks. Michała Sadownika z Kijowa wszyscy obecni minutą ciszy uczcili pamięć działaczy polonijnych, którzy odeszli od nas na zawsze i wszystkich, którzy zginęli podczas wojny.

Przewodniczącym Kongresu został wybrany Prezes Partii Polaków Ukrainy Stanisław Kostecki. (Patrz str. 4-7)

Moment odznaczenia pani Lesi Jermak za wieloletnią działalność społeczną - Odznaką Honorową „Za Zasługi dla Polonii i Polaków za Granicą”

Kolejny etap misji pomnażania bogactwa kulturowego Ukrainy – IX KONGRES ZWIĄZKU POLAKÓW UKRAINY

Według porządku obrad zostały przedstawione sprawozdania z działalności Związku Polaków Ukrainy ustępujących władz, w tym Prezesa Antoniego Stefanowicza, który zapoznał zebranych z najważniejszymi wydarzeniami w działalności ZPU zaistniałymi w ciągu ostatnich ośmiu lat.

„Obecnie ZPU ma ponad 140 oddziałów w 22 obwodach Ukrainy z liczbą członków ponad 35 tys. W ciągu ostatniej kadencji do ZPU dołączyło 17 nowych organizacji... W sierpniu 2023 roku dla rozeznania zaistniałej sytuacji rozpoczęto we-

Autoprezentacja kandydata na stanowisko prezesa ZPU Nataii Szumlańskiej (Żytomierz)

ryfikację organizacji polskich w Ukrainie przez wszystkie możliwe środki komunikacji: stworzono google ankiety, prowadzono korespondencję, rozmowy telefoniczne. Wynik okazał się bardzo pocieszający – organizacja żyje! W większości członkowie organizacji ZPU znajdują się w Ukrainie, prowadzą swoją działalność w trudnej obecnie sytuacji” – podkreślił Antoni Stefanowicz (*Sprawozdanie w całości dołączamy*).

Sprawozdanie z działalności w odpowiednich dziedzinach złożyły: kultura – Pierwsza Wiceprezes Lesia Jermak; szkolnictwo – Wiceprezesi: Natalia Szumlańska i Olga Pawluk; działalność wolontariacka – Swietłana Zajcewa-Wielykodna. W ramach sprawozdania z obszaru kultur, na podstawie materiałów przysłanych przez delegatów, powstał katalog prezentujący działalność poszczególnych organizacji zrzeszonych w ZPU.

Prezes Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie Wiktoria Laskowska-Szczur poinformowała o prężnej działalności organizacji, sytuacji Polaków na Żytomierszczyźnie oraz działaniach w czasie agresji

rosyjskiej na Ukrainę. Rewizyjna Komisja z Wioletą Fedczyszyn na czele złożyła sprawozdanie finansowe oraz przedstawiła dowody niezgodnych z prawem działań Zarządu w zakresie wykluczenia ze składu Zarządu jego członków wybranych podczas VIII Kongresu.

IX Kongres ZPU, zgodnie z protokołem Komisji Rewizyjnej za lata 2016-2023, zapewnił kompletność i obiektywność, bezstronne i rzetelne rozpatrzenie skargi Wiktorii Laskowskiej-Szczur na przyjętą decyzję Zarządu Głównego (Protokół nr 2 z dnia 23.06.2018 r.) zgodnie z art. 11 Ustawy Ukrainy „O stowarzyszeniach publicznych” i postanowił unieważnić decyzję o „odwołaniu Wiktorii Laskowskiej-Szczur ze składu Zarządu Głównego bez ważnych powodów w latach 2017-2018 i niedopuszczalnym zachowaniu dyskredytującym Związek”, co jest niezgodne ze Statutem ZPU.

Jednym z głównych punktów porządku dnia Kongresu były wybory prezesa ZPU.

Swoje autoprezentacje oraz program rozwoju przedstawiły dwie kandydatki na stanowisko prezesa: Lesia Jermak (Kijów) i Natalia Szumlańska (Żytomierz). Obydwie prezentacje i oba programy były bardzo interesujące pod względem merytorycznym, a także zawierały ciekawe nowatorskie pomysły dotyczące dalszej przyszłości organizacji.

W wyniku transparentnego głosowania 72 głosów oddano na Lesię Jermak, 19 – na Natalię Szumlańską. Na Prezesa Związku Polaków Ukrainy na następną kadencję większością głosów wybrano Lesię Jermak.

„Praca społeczna – to setki godzin, wysiłek i osobiste wyrzeczenia. Mój imponujący dorobek dotychczasowej działalności podobnie skłania do refleksji i docenienia trudu i uporu, jaki

Chwile tajnego głosowania na prezesa Związku Polaków Ukrainy

stał u jego podstaw. Obecny sukces od uczestniczki kijowskiego polskiego zespołu „Jaskółki” przy KNKSP „ZGODA” do Prezesa ZPU zawdzięcza swojej śp. Mamie, która wspierała mnie od samego początku mojej działalności oraz rodzinie, która mnie wspiera we wszystkich moich poczynaniach i inicjatywach, która świadomie dała zgodę na delegowanie mnie na kandydatkę na stanowisko Prezesa ZPU. Losowi, który podarował mi nieprzeciętny talent, pasję twórczą i upór w realizacji zamierzonego celu. Także nie byłoby to możliwe, gdyby nie ludzie, którzy są dla mnie przykładem i inspiracją, z którymi od lat współpracuję, na których wsparcie i pomoc zawsze mogę liczyć. Dziękuję WAM – Antoni Stefanowicz, Stanisław Kostecki, śp. Stanisław Panteluk, Aleksander Polaczok, Wiktoria Laskowska-Szczur, Rościśław Raczynski, Andżelika Płaksina, Łarysa i Swietłana Bułanowe, Ewa Mańkowska” – zaznaczyła nowo wybrana Prezes ZPU Lesia Jermak.

„Polacy Żytomierszczyzny popierają Lesię Jermak, z którą owocnie współpracujemy wiele lat. W imieniu Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków Ukrainy składamy serdeczne gratulacje z okazji wyboru na stanowisko prezesa ZPU.

Życzymy nowej przewodniczącej oraz Zarządowi sukcesów w realizacji wszystkich zamierzeń oraz nowych projektów, które przyczynią się do wzmocnienia i rozwoju polskiej społeczności na Ukrainie” – zaznaczyła Wiktoria Laskowska-Szczur.

Następnie przeprowadzono wybory do Zarządu Głównego ZPU, gdzie wysunięto 16 kandydatur. W wyniku jawnego głosowania delegatów do Zarządu Głównego Związku Polaków Ukrainy weszli:

- Stanisław Kostecki (Chmielnicki)
- Swietłana Bułanowa (Kijów)
- Igor Janiszewski-Chłystow (Nowa Kachowka)
- Lidia Jegorowa (Zaporoże)
- Ludmiła Kotyk (Chmielnicki)
- Wiktoria Laskowska-Szczur (Żytomierz)
- Wiktor Marenycz (Kremenczug)
- Walentyna Pasiecznik (Szepetówka)
- Maria Piwowarska (Żytomierz)
- Andżelika Płaksina (media)
- Aleksander Polaczok (Kropiwnicki)
- Halina Pomazan (Krzywy Róg)
- Rościśław Raczynski (Kijów)
- Jerzy Sokalski (Berdyczów)
- Jerzy Wójcicki (Winnica)
- Swietłana Zajcewa-Wielykodna (Odessa)

Komisja Rewizyjna:

- Wioleta Fedczyszyn (Kijów)
- Maryna Gorbacz (Kramatorsk)
- Natalia Manijczuk (Szepetówka)
- Oleksy Mazur (Winnica)
- Ludmiła Wolska (Żytomierz)

Po ogłoszeniu składu Zarządu Głównego i Komisji Rewizyjnej przegłosowano kandydaturę Pierwszego Wiceprezesa ZPU, którym został Stanisław Kostecki.

Burzliwe debaty toczyły się podczas omawiania nowego projektu Statutu ZPU, do którego zostały wprowadzone ważne dla Polaków uzupełnienia, m. in.: „Związek Polaków Ukrainy opiera się na moralnych zasadach Kościoła katolickiego” itd.

W drugim dniu Kongresu na jego uczestników czekały eksperckie sesje w komisjach, w których zostały omówione strategię rozwoju organizacji na lata 2024-2028.

Głównym promotorem i organizatorem komisji była Prezes Stowarzyszenia „Ukraińsko-Polski Sojusz im. Tomasza Padury” z Równego Ewa Mańkowska. W grupach delegacji omówili ważne dla polskiego środowiska tematy dot. kultury, mediów, oświaty, zachowania miejsc pamięci narodowych, wolontariatu, młodzieży itd.

Nowo wybrany Prezes ZPU Lesia Jermak przedstawia nowy Zarząd Główny (2024-2028), życząc owocnej pracy

Kolejny etap misji pomnażania bogactwa kulturowego Ukrainy – IX KONGRES ZWIĄZKU POLAKÓW UKRAINY

Zostały opracowane uchwały i plan działalności. Była to możliwość integracji przedstawicieli liderów ruchu polskiego z całej Ukrainy według interesów i kierunku działalności. Zostały nawet stworzone grupy w waiberze i podjęto decyzję o spotkaniu w trybie on-line raz w miesiącu.

Podsumowując pracę Kongresu Prezes Lesia Jermak zaznaczyła: „Dziękuję wszystkim za tak aktywną pracę. Bardzo się cieszę, że wszystkie nasze cele, które przedstawiłam wczoraj i które Państwo wypowiedzieli dzisiaj, są bardzo podobne. Każdy z Was ma zapał do pracy, a to znaczy, że każda nasza organizacja na pewno będzie się rozwijać”.

Na zakończenie pracy Kongresu Wicekonsul Anna Babiak-Owad zaznaczyła:

„Chciałabym pogratulować nowo wybranym władzom i życzyć dobrej pracy, ponieważ potencjał jest. Chcemy też zapewnić, że mogą Państwo liczyć na merytoryczną pomoc Ambasady RP i Wydziału Konsularnego, których pracownicy będą współpracować z Państwem i brać aktywny udział w Państwa projektach”.

Kongres ZPU zakończył się mszą świętą odprawioną w katedrze św. Aleksandra w Kijowie.

Warto zauważyć, że Kongres został przeprowadzony na wysokim poziomie organizacyjnym, wybory odbyły się w sposób transparentny.

Chociaż prace Kongresu utrudniały syreny alarmowe, wyłączenie prądu, na sali panowała życzliwa i przyjacielska atmosfera, obrady delegatów odbywały się spokojnie, w jedności i tolerancji.

IX Kongres ZPU potwierdził, że w Ukrainie nadal miesz-

Promotorem i organizatorem komisji była Prezes Stowarzyszenia „Ukraińsko-Polski Sojusz im. Tomasza Padury” z Równego Ewa Mańkowska (P)

W komisjach delegaci omówili ważne dla polskiego środowiska tematy dot. kultury, mediów, oświaty, zachowania miejsc pamięci narodowych, wolontariatu, młodzieży itd.

ją wiele rozmaitych inicjatyw, co pomnaża bogactwo kulturowe Ukrainy.

*Oprac. „DK”
(Zdjęcia: Andżelika Płaksina)*

FRAGMENTY ZE SPRAWOZDANIA ZG ZPU (2016-2024)

KULTURA

[...] Nie zważając na problemy i trudności ZPU rozwija różne formy swej działalności w pierwszej kolejności w sferze kultury i szkolnictwa. Polska kultura osadzona na granicy dwóch wielkich tradycji – zachodniej i wschodniej – w swojej ponad tysiącletniej historii wypracowała swój unikalny charakter. Dorobek kultury przekazywany jest kolejnym pokoleniom, dzięki czemu naród zachowuje ciągłość, trwałość w czasie. Aby zrozumieć specyfikę kultury polskiej, konieczne jest poznanie historii naszego kraju ojczystego.

Wszystkie organizacje ZPU dążą do tych celów, rozpowszechniając kulturę polską na terenach Ukrainy, kultywując polskie tradycje narodowe, umacniając w Polakach Ukrainy poczucie przynależności do ojczyzny.

Program wydarzeń kulturalnych systematycznie rozwija się i wzbogaca. Grupy twórcze reprezentują polską kulturę oraz swoje osiągnięcia na festiwalach kultury polskiej oraz innych imprezach kulturalno-oświatowych, np. oprócz festiwalu „Tęcza Polesia” (zapoczątkowanego jeszcze przez śp. Stanisława Szałackiego i Walentego Grabowskiego) przeprowadzane są ogólnoukraińskie festiwale polskiej piosenki współczesnej w Kijowie, dziecięcej w Odessie, organizowany jest Festiwal polskiej muzyki klasycznej w Kropiwnickim, „Akermański Polonez” w Biełgorod-Dniestrowskim, w Jużnoukraińsku. W Kijowie udało się zainicjować powstanie nowego formatu festiwalu połączonego z warsztatami „Impuls Polskości” (2020, 2021).

W każdym oddziale naszej organizacji odbywają się koncerty, obchody z okazji polskich świąt państwowych (Dnia Niepodległości, Dnia Konstytucji itp.). Z okazji świąt religijnych organizowane są jasełka, festiwale i konkursy polskich kolęd i pastorałek, np.: Konkurs kolęd w Korosteniu, czy też w Kijowie, gdzie zapoczątkowano Festiwal polskich kolęd i pastorałek „Hej kolęda, kolęda!” z możliwością uczestnictwa zdalnego, co umożliwi wszystkim chętnym zaprezentowanie swojego twórczego dorobku, niezależnie od kraju, w którym się obecnie znajdują.

W ramach spotkań poetyckich odbywają się wieczory poetyckie i konkursy recytatorskie dla dzieci i młodzieży. Dla pogłębienia wiedzy z zakresu języka i kultury polskiej organizowane są wyjazdy dla dzieci i młodzieży na międzynarodowe imprezy do Polski, takie jak: festiwale, warsztaty artystyczne, konkursy recytatorskie. W 2023 r. obchodziliśmy 35-lecie ZPU. Z tej okazji zorganizowano wydarzenie pt.: „Smutek ma kolor...”, które zaprezentowało działalność polskich organizacji zrzeszonych w ZPU w dzisiejszej rzeczywistości. [...]

W ramach sprawozdania z obszaru kultur, na podstawie materiałów przysłanych przez delegatów, powstał katalog prezentujący działalność poszczególnych organizacji zrzeszonych w ZPU.

(Informacja opracowana przez Lesię Jermak)

SZKOLNICTWO

Ogólny obraz stanu nauczania języka polskiego i kultury polskiej w stowarzyszeniach polskich ZPU między Kongresami (VIII i XI) na podstawie informacji podanych przez organizacje.

Wydarzenia i konkursy organizowane przez organizacje:

- Narodowe czytania
- Olimpiady języka i literatury polskiej,
- Organizacja konkursów recytatorskich
- Organizacja małych form teatralnych
- Otwarcie i zakończenie roku szkolnego,
- Konkursy prac plastycznych (np. Niepodległa Polska, 100 rocznica urodzin Papieża, warsztaty okolicznościowe)

(Informacja opracowana przez dr Olę Pawluk, dr Natalię Szumlańską)

Sprawozdanie Zarządu Głównego (2016–2024) na IX Kongresie ZPU

Wystąpienie Prezesa ZPU Antoniego Stefanowicza (2012–2024)

Czcigodni Goście i Szanowni Delegaci! W zeszłym roku minęło 35 lat od powstania pierwszej organizacji polonijnej na Ukrainie, w lipcu 1988 r. Na II Kongresie ZPU, który odbył się 18 października 1991 r., uchwalono Statut, zgodnie z którym Polskie Kulturalno-Oświatowe Stowarzyszenie zostało transformowane w niezależny Związek Polaków na Ukrainie, który został zarejestrowany 16 stycznia 1992 r., z oddziałami w obwodach, zgodnie z prawem Ukrainy. Pierwszym Prezesem ZPU został wybrany śp. Stanisław Szałacki. Potem przez 16 lat Prezesem był pan Stanisław Kostecki.

Od 2012 roku Prezesem byłem ja, Antoni Stefanowicz.

Niestety, wielu założycieli i wybitnych działaczy naszych organizacji nie ma już wśród nas. W tym pięciu członków ZG ZPU – śp. Tadeusza Załuckiego, Wiktorii Radik, Rozalii Lipińskiej, Stanisława Panteluka, Czesławy Raubiszko. Powinniśmy pamiętać i czcić imiona tych wielkich Polaków naszych czasów, obywateli Ukrainy, prawdziwych pionierów i architektów, którzy zainicjowali odrodzenie polskości na Ukrainie. Proszę o powstanie i uczczenie ich pamięci, i wszystkich poległych na wojnie obywateli Ukrainy, minutą ciszy. Dziękuję.

Szanowni Państwo! Na obecny IX Kongres zgłoszono 98 delegatów. Ilu delegatów przybyło, przedstawi nam Komisja Mandatowa. W tym momencie IX Kongres Związku Polaków na Ukrainie uznaję za otwarty.

Szanowni Państwo! Obecnie ZPU ma ponad 140 oddziałów w 22 obwodach Ukrainy z liczbą członków ponad 35 tys. W ciągu ostatniej kadencji do ZPU dołączyło 17 nowych organizacji.

Kongres Związku Polaków na Ukrainie jest najwyższym organem zarządzającym i, zgodnie ze Statutem, zwołuje się co 4 lata. Ostatni VIII Kongres ZPU obradował w grudniu 2016 roku. Wprowadzono wtedy zmiany do Statutu ZPU zgodnie z ustawą Ukrainy «Про громадські об'єднання» o wyborze na 4-letnią kadencję Prezesa ZPU, 22 członków Zarządu Głównego oraz 5 osób tworzących Komisję Rewizyjną. Te zmiany zostały zarejestrowane w Urzędzie

Statystycznym Ministerstwa Sprawiedliwości Ukrainy.

Niestety, na ostatnie lata przypadły trudne czasy. Najpierw pandemia, która uniemożliwiła nam organizację i przeprowadzenie Kongresu oraz złożenia sprawozdania za 4-letnią kadencję, która się skończyła w 2020 roku. W tak nietypowej sytuacji, która się wydarzyła po raz pierwszy oraz w związku z brakiem możliwości innego rozwiązania, na skutek odpowiedniej decyzji Zarządu Głównego ZPU przedłużono kadencję do czasu poprawienia sytuacji epidemiologicznej.

Wybuch pełnoskalowej wojny w Ukrainie w lutym 2022 roku sparaliżował na chwilę naszą działalność i znowu sytuacja doprowadziła do zawieszenia terminu przeprowadzenia Kongresu. Ale zgodnie ze Statutem (poz. 5.4.1.) skład Zarządu Głównego został częściowo zmieniony - miejsca członków, którzy opuścili stanowiska w Zarządzie zajęli nowo wybrani. Na dzień dzisiejszy Zarząd Główny składa się z 19 członków.

W sierpniu 2023 r., dla rozważenia zaistniałej sytuacji, rozpoczęto weryfikację organizacji polskich na Ukrainie przez wszystkie możliwe środki komunikacji: stworzono google ankiety, prowadzono korespondencję, rozmowy telefoniczne. Wynik okazał się bardzo pocieszający - organizacja żyje! W większości członkowie organizacji ZPU znajdują się w Ukrainie, prowadzą swoją działalność w trudnej obecnie sytuacji.

Niestety, wielu członków ZPU w związku z wojną wyjechało za granicę, przeważnie do Polski i tu również prowadzą swoją działalność. W ciągu tej kadencji ponowiono członkostwo ZPU w Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych i Radzie Polonii Świata. Miałem zaszczyt być delegatem Walnego Zjazdu RPS we wrześniu 2022 roku w Wilnie i zostałem wybrany Honorowym Członkiem

Zarządu RPS. Przedstawiciele ZPU uczestniczyli w Walnym Zebraniu EUWP w Pułtuskach oraz byli uczestnikami Światowego Kongresu „Kraj-Emigracja” we wrześniu 2022 roku w Warszawie i VI Światowego Zjazdu Polonii i Polaków z Zagranicy od 29.06. do 02.07. 2023 roku.

7 marca w Senacie RP odbyło się posiedzenie Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą, w którym uczestniczyli: Prezes SWP pan P.D. Bonisławski i Dyrektor Biura pani Zenona Bańkowska. Organizacje polskie Ukrainy reprezentowały: FOPnU i ZPU (Antoni Stefanowicz i Lidia Jegorowa).

27 marca „Dom Polonii na Wschodzie” w Pułtuskach, we współpracy z ZPU i SWP, zorganizował Forum Współpracy Polsko-Ukraińskiej „RAMIĘ PRZYJACIELA”, celem którego było nawiązanie współpracy gospodarczej i kulturalnej pomiędzy stronami - ukraińską i polską.

Jeszcze jako przykład działalności organizacji: W bieżącym miesiącu w Pułtuskach zorganizowano obchody 25-lecia Związku Polaków Zaporozża „Polonia”.

W ciągu ostatnich lat od początku rosyjskiej inwazji w Ukrainie wiele organizacji ZPU rozszerzyło swoją działalność o jeszcze jeden ważny kierunek - niesienie pomocy tam, gdzie jest ona szczególnie potrzebna. Udało się to pięknie zaprezentować podczas jubileu-

szowego spotkania „Smutek ma kolor...” z okazji 35-lecia ZPU, zorganizowanego przez kijowskich aktywistów ZPU. Nie było ono powodem do wielkiej radości, a powodem pomocy medycznej, wolontariacką i inną.

Dla prowadzenia działalności statutowej ZPU wynajmujemy biuro o powierzchni 35

m2. Czynsz miesięczny wynosi blisko 16,5 tysięcy hrywien - na rok to 200 tysięcy hrywien.

Pokrywamy te koszty częściowo dzięki wpłatom członkowskim i charytatywnym wszystkich naszych organizacji, które, Szanowni Delegaci, tutaj reprezentujecie; częściowo dzięki pomocy organizacji pozarządowych, organizacji z Polski: SWP, Fundacji WiD, ze środków sprawowania opieki nad Polonią i Polakami za granicą. Jesteśmy im wdzięczni i składamy serdeczne podziękowanie za dofinansowanie naszej działalności. Bez tej pomocy byłoby nam trudno pracować. Serdecznie dziękuję także za zrozumienie i pomoc ze strony naszych organizacji regionalnych i osób fizycznych członków ZPU.

Ze strony ukraińskiej na razie nie dostajemy żadnej pomocy ze względu na trudną sytuację ekonomiczną i wojnę w Ukrainie. Zgodnie z prawem ukraińskim ZPU jako organizacja społeczna ma prawo otrzymać pomieszczenie na biuro za symboliczną cenę. Zwracaliśmy się z listem do władz miejskich Kijowa z prośbą o przyznanie takiego pomieszczenia. To ma być miejsce dla rozwoju kultury i szkolnictwa, prowadzenia różnych imprez i zebrań dla wszystkich organizacji polskich Kijowa i Ukrainy. Niestety, nie otrzymaliśmy od władz pozytywnej decyzji.

Uważam, że nadal ważnym obowiązkiem nowo obranego kierownictwa ZPU jest stara-

nie się o powstanie w Kijowie Domu Polskiego z prawdziwego zdarzenia, który powinien stać się centrum życia polskiego dla stolicy Kijowa i całej Ukrainy. Na razie, tak zwany „Dom Polski”, jako mieszkanie 55 m2, służy za biuro dla FOPnU.

Bardzo znaczącym kierunkiem działalności ZPU jest opieka nad miejscami pamięci oraz dziedzictwa narodowego, odnowienie cmentarzy polskich i opieka nad nimi, odnalezienie i objęcie stałą opieką przez organizacje polskie w miejscach ich działalności polskich nekropoli. Tradycyjnie wśród planów działalności organizacji można zauważyć w prawie każdym ośrodku organizowanie akcji „Ocalmy mogiły od zapomnienia”. Chodzi o odnalezienie mogił wybitnych Polaków pochowanych w okolicy działalności organizacji, popularyzację ich wkładu w rozwój nauki, kultury, medycyny i innych dziedzin życia społecznego.

W naszych poczynaniach kierujemy się przekonaniem, iż należy poszukiwać powiązań naszej polskiej tradycji z kulturą ukraińską i kulturami innych zamieszkujących nasz kraj narodów, aby w tym dialogu przez kulturę dochodzić do wzajemnego poznania, poszanowania i zgody.

Ważnym momentem w rozwoju ruchu polonijnego było wznowienie w 1992 roku przez ZPU wydawanie polskojęzycznej gazety, istniejącej od 1906 roku „Dziennika Kijowskiego”, który teraz jest kolportowany w całej Ukrainie. „Dziennik Kijowski” stał się rzeczywistym i autentycznym organem organizacji, mocno zakorzenionym w życiu Polaków tak w Kijowie, jak i w terenie. Powodzeniem cieszy się też jego strona internetowa, pozwalająca na przekaz operatywny i większej informacji.

Na czele redakcji „Dziennika Kijowskiego” od lat stał jako Redaktor Naczelny śp. Stanisław Panteluk. Po śmierci Redaktora, zgodnie z decyzją współzałożycieli ZG ZPU i zarządu redakcji „DK”, postanowiono zatwierdzić kandydaturę Andżeliki Płaksiny na stanowisko Redaktora Naczelnego gazety „Dziennik Kijowski”.

Organizacjom lokalnym ZPU udało się też zorganizować wydawanie innej prasy w języku polskim. I tak, w Berdyczowie od 1995 ukazuje się bardzo wartościowa i bogata w treści „Mozaika Berdyczowska”, której Redaktorem Naczelnym

jest Larysa Werwińska, działała program radiowy „Radio Berdyczów” pod redakcją dra Jerzego Sokalskiego. W Żytomierzu Wiktoria Laskowska-Szczur redaguje czasopismo „Tęcza Żytomierszczyzny”. W Winnicy ukazują się gazeta „Słowo Polskie” pod redakcją Jerzego Wójcickiego.

W centrum uwagi prasy polonijnej oraz polonijnych mediów elektronicznych jest promocja polskiej kultury na Wschodzie, przedstawianie i wspieranie działań służących ochronie społecznych interesów mniejszości polskiej w Ukrainie oraz godziwa promocja Polski w społeczeństwie ukraińskim.

Polskie periodyki w dzisiejszej Ukrainie są jednym z instrumentów odzyskania społeczno-kulturowej tożsamości Polaków. W sytuacji faktycznej nieobecności książki i prasy z Polski na rynku mediów Ukrainy miejscowe polskie media drukowane i elektroniczne stają się praktycznie jedynym źródłem polskiego słowa drukowanego w kraju.

W związku z nowelizacją ustawy o Karcie Polaka wzrosła ilość chętnych do składania dokumentów w celu otrzymania KP w konsulatach RP, jak również we wszystkich województwach przyjmujących teraz interesantów z Ukrainy. Osoby polskiego pochodzenia poszukują dokumentów w archiwach oraz przystępują do organizacji polonijnych w celu otrzymania opinii na KP. Opinia kandydata na KP powinna zawierać informacje o pochodzeniu polskim (choć nie potwierdzone dokumentalnie), opis konkretnej działalności na rzecz krzewienia języka i kultury polskiej w Ukrainie. W ciągu lat: 2017-2023 ZPU

wydało 1507 zaświadczeń. Masowa tzw. emigracja studencka do Polski osób polskiego pochodzenia jest związana z możliwością podjęcia studiów nieodpłatnych na wybranych kierunkach i szansą na uzyskanie stypendium Rządu Polskiego. Poza tym, po wejściu w życie Ustawy o Karcie Polaka (2007) jest to realna możliwość dla wielu osób ze Wschodu na podjęcie studiów w kraju przodków, pod warunkiem znajomości polszczyzny na odpowiednim poziomie.

W ostatnich latach coraz więcej uczelni przyjmujących na studia Polonię (posiadaczy Kart Polaka) wymaga dokumentów poświadczających znajomość języka polskiego, tzn. certyfikatów lub certyfikatów samych uczelni.

Szanowni Państwo! Zgodnie z decyzją Zarządu Głównego ZPU ustalono, że częściowo sprawozdania z działalności w odpowiednich dziedzinach mają złożyć: kultura – Pierwszy Wiceprezes Lesia Jermak; szkolnictwo – Wiceprezesi: Natalia Szumlańska i Olga Pawluk; działalność wolontariacka – Swietłana Zajcewa-Wielikodna, Igor Janiszewski-Chlystow.

Szanowni Delegaci! Chcę serdecznie podziękować wszystkim delegatom IX Kongresu ZPU, tutaj obecnym i nieobecnym Prezesom i członkom wszystkich naszych organizacji za waszą pracę, poświęcenie swego czasu na rzecz naszej wspólnej POLSKIEJ SPRAWY. Życzę owocnej współpracy, wszelkiej pomyślności, zdrowia oraz pokoju w Ukrainie dla nas wszystkich.

Також хочу подякувати всім шановним гостям з України, які прийняли наше запрошення і присутні на IX Конгресі СПУ. ■

AUTOPREZENTACJA PREZESA ZPU LESI JERMAK

... Jestem Polką urodzoną w Kijowie i wychowywaną w wierności polskim tradycjom przez moją babcię. Moja działalność polonijna zbiegła się z moją pasją – tańcem, bo jako dziecko zaczęłam swoją przygodę z polskością od Stowarzyszenia Polaków Kijowa „Zgoda”, gdzie tańczyłam najpierw w zespole „Jaskółki”. Jako stypendystka Rządu RP wyjechałam na studia na Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, gdzie zdobyłam stopień magistra filologii polskiej.

W moim życiu polskość zawsze łączy się z pasją i zachwytem. Dlatego kilka lat później ukończyłam jeszcze studia podyplomowe na Uniwersytecie Rzeszowskim na kierunku tradycja i taniec ludowy, które uzupełniły moje polskie wykształcenie. Po studiach wróciłam na stałe do Kijowa z jasno wyklarowaną wizją: pokazywać piękno polskiej kultury w całej Ukrainie. I dlatego założyłam Zespół „Polanie znad Dniepru”, który z czasem „tanecznym krokiem” rozwinął się i stał się stowarzyszeniem miłośników języka i kultury polskiej. Od tego czasu działam przy Związku Polaków Ukrainy, gdzie najpierw byłam członkiem Zarządu, a od lutego tego roku Pierwszym Wiceprezesem. ZPU poświęciłam wiele czasu zajmując się organizacją i koordynowaniem wydarzeń kulturalnych, oświatowych i charytatywnych na poziomie regionalnym i ogólnoukraińskim.

Z mojej inicjatywy zapoczątkowano:

- ogólnoukraińskie festiwale kultury polskiej:

„IMPULS polskości”, „W rytmie Polski Fest”, festiwal kolęd i pastorałek „Hej kolęda, kolęda!”;

- powstały akcje charytatywne: „Pomocna dłoń”, „Razem do pomagania”;

- akcje popularyzujące polską kulturę i tradycję:

„Polska szafa”, „Jestem patriotką, ponieważ...”, „Rajdocross Polaków Kijowa”.

Mój program i moja wizja rozwoju organizacji jest oparta o ludzi, przedstawicieli ZPU z całej Ukrainy, z którymi łączymy wspólny cel, którzy są fachowcami, każdy w swojej dziedzinie – szkolnictwie, mediach, ochronie miejsc pamięci narodowej, współpracy z Kościołem, w sprawach wolontariackich, współpracy z placówkami dyplomatycznymi, organizacjami pozarządowymi w Polsce i Ukrainie, poszukiwaniem grantów, pisaniem wniosków projektowych, koordynowaniem projektów. Naszym wspólnym celem jest uaktywnienie ZPU, gdzie punkt widzenia każdego członka organizacji będzie

ważny, gdzie usłyszymy każdego i wspólnie znajdziemy rozwiązanie problemów i odpowiedzi na pytania. Zależy mi, aby ZPU rozświał Polaków Ukrainy i w następnych stuleciach, aby w przyszłości o Polakach, którzy zamieszkali tu w Ukrainie w XX- XXI w., którzy przeżyli pandemię i wojnę rosyjsko-ukraińską mówiło się z dumą i zachwytem.

Mój program to w skrócie „bycie na TAK dla naszej polskiej rodziny”.

Tradycja – korzystanie z mądrości i doświadczenia poprzednich pokoleń do rozwoju nowych możliwości i horyzontów.

Aktywizacja – stymulacja, obudzenie i ożywienie zasobów, jakie w nas drzemia.

Komunikacja – wymiana informacji, nawiązanie relacji, umocnienie więzi, serdeczna i efektywna współpraca członków ZPU.

Działamy 35 lat, mamy wiernych członków, w dorobku wiele poważnych przedsięwzięć, cieszymy się zaufaniem polskich instytucji państwowych. Mamy historię, mamy cyfry, mamy oddanych ludzi – to nasz majątek i ja będę o ten majątek dbać i z Wami wszystkimi go pomnażać.

Chcę z Państwem współpracować i zwracam się do każdego z Was z prośbą o wsparcie w zakresie zmian, na które czekają w Państwa organizacjach ludzie, którzy potrzebują, chociaż w niewielkim zakresie, powrotu do stabilności, atrakcyjności w naszej wspólnej działalności ruchu polskiego Ukrainy! Bo to my wszyscy, jak to w rodzinie, współtworzyć będziemy naszą wspólnotę.

Naszą wspólnotę, która ma być: Nowoczesna – bo dzisiejsza sytuacja wymaga od nas bycia na czasie i dopasowania się do ciągłych nieuniknionych zmian.

Ogólnoukraińska – bo nasza polska rodzina mieszka od Doniecka po Wołyń.

Progresywna – bo to my mamy nadawać rytm rozwoju polskim organizacjom i dyktować trendy.

Silna – bo tego wymaga czas i warunki, w których przyszłość nam żyć.

W związku z zakończeniem kadencji na ręce Prezesa ZPU Antoniego Stefanowicza złożono podziękowanie.

„W imieniu członków ZG 2016-2024 pragniemy podziękować za satysfakcjonującą współpracę w okresie pełnienia tej funkcji. Dziękujemy za zaangażowanie i wsparcie podczas realizacji wspólnych działań, za trud społeczny, dydaktyczny, organizacyjny i projektowy, a przede wszystkim za dobrą atmosferę współdziałania.

Był to czas niezwykle pracowity i dający wiele satysfakcji. To, co udało nam się osiągnąć, jest rezultatem wspólnego działania wielu osób i ich wsparcia.

Jesteśmy przekonani, że zrealizowane wspólnie działania przyniosły swoje efekty, a owoce tej pracy w przyszłości będą dobrze służyć wszystkim organizacjom ZPU.

Wraz ze słowami podziękowań prosimy przyjąć życzenia zdrowia i pomyślności”.

BADANIE POTRZEB ORGANIZACJI CZŁONKOWSKICH ZPU

Podczas obradowania IX Kongresu ZPU miało miejsce badanie potrzeb organizacji przez ankietowanie delegatów zorganizowane przez Jerzego Wójcickiego (członka ZG ZPU)

Główne kierunki naszej dalszej działalności – kultura i oświata. Oczekiwania wobec nowych władz – wsparcie w realizacji projektów, poczucie bycia częścią polskiej społeczności Ukrainy.

Niżej przedstawiamy rezultaty:

Jakie wspólne działania najlepiej realizować pod egidą ZPU?

- imprezy i wydarzenia kulturalne (festiwale, konkursy, olimpiady)

- nauka języka polskiego i historii Polski

Czego Pan/Pani oczekuje od przyszłego Prezesa i Zarządu:

- wsparcia w realizacji własnych projektów,

- poczucia bycia członkiem społeczności polskiej w Ukrainie.

Od ilu lat Państwa organizacja należy do ZPU?

- 5-10 lat, 10+ lat.

RYSOWNICY POLSCY

Rodzinny spacer

Paliwo dla mózgu

Samo rozwiązywanie krzyżówek, choć pomaga utrzymać nasz mózg w dobrej kondycji, nie ochroni go skutecznie przed procesami starzenia. Ale jeśli aktywność intelektualną połączymy z odpowiednią dietą, możemy liczyć na skuteczne usprawnienie jego pracy. Pamiętajmy, że jedynym źródłem energii dla mózgu jest glukoza, ale to nie oznacza, że mamy jeść słodycze!

Lepiej postawić na produkty zawierające składniki, które chronią delikatne komórki nerwowe i naczynia krwionośne w mózgu. Większość z nich korzystnie wpływa również na nasze serce, ponieważ obecne w nich substancje odżywcze pomagają zaopatrywać nasz organizm w tlen. A wiadomo, że mózg dotleniony pracuje lepiej!

Czy wiesz, że:

- W 1945 roku w Stanach Zjednoczonych w sprzedaży pojawiły się długopisy.
- W Polsce pali dziś co trzeci mężczyzna i co czwarta kobieta.
- Płyta CD została odkryta przez firmę Philips i Sony w 1980 roku.
- Najlepiej sprzedającym się instrumentem na świecie jest harmonijka ustna.

Jedźmy wiśnie!

Te, a także inne podobne owoce takie jak porzeczki, truskawki, maliny czy czerwone winogrona - mogą uśmierzyć ból za sprawą antocyjanów, które są silnymi przeciwutleniaczami o właściwościach przeciwpalnych.

Badania potwierdziły, że spożywanie wiśni leczy stany zapalne związane z artretyzmem, chorobami serca czy nowotworami. Naukowcy dowiedli także, że picie soku z wiśni łagodzi bóle mięśniowe. Zdaniem ekspertów codzienne zjedanie tych owoców wpływa na obniżenie stężenia związków prozapalnych we krwi.

- Kochanie, może wybralibyśmy się na romantyczny spacer?
- A nie mogłeś sobie kupić tego piwa wracając z pracy?!

* * *

Od progu żona krzyczy do męża:

- Codziennie wracasz pijany! A co ze mną, z dziećmi?!
- Kochanie, miejże rozum! Przecież nie możemy pić wszyscy!

* * *

Przychodzi Jasiu do domu i mówi:

- Mamo, mam, nareszcie nauczyłem się pisać.
- Tak? A co napisałeś?
- Nie wiem, bo jeszcze nie umiem czytać.

* * *

Żyd umiera – ostatnie słowo do najbliższych:

- Czy jest tu Icek, Jakow, Ilia, Boris, Lewi, Rafał, Izaak...
- Tak jesteście!
- To kto, do cholery, jest w sklepie???

* * *

Policjant zatrzymuje pijanego kierowcę i mówi:

- Proszę dmuchać.
A pijany kierowca na to:
- A gdzie pana boli?

* * *

Wraca żona z pracy:

- Wiesz, kochanie, dziś w metrze ustąpiło mi miejsca 2 mężczyzn.
- I co, zmieściłaś się?

* * *

- Jak tam w pracy?
- Jak w raju! W każdej chwili mogą mnie wyrzucić!

* * *

Idzie dwóch niemalże wykończonych facetów po pustyni.

Napotykają beduina na wielbłądzie:

- Witaj! Czy mógłbyś nam wskazać drogę do najbliższej oazy?
- Ależ oczywiście! To bardzo proste - odpowiada tubylec - Idźcie prosto i w następny wtorek skróćcie w prawo.

ZWALCZANIE MRÓWEK

Wędrujące po mieszkaniu mrówki, zazwyczaj „faraonki” można zniechęcić do przebywania w naszym towarzystwie. W miejscach, gdzie najczęściej się pokazują należy zwilżyć podłogę roztworem wody i drożdży.

Aby poprawić skuteczność odstraszenia mrówek należy ułożyć listki świeżej mięty i zmieniać je - do skutku!

Drugim niezawodnym sposobem na przegonienie mrówek jest ułożenie na trasach ich wędrówek niedopałków papierosów namoczonych w benzynie. Aby nie znalazły sobie nowej trasy trzeba znaleźć miejsca, którymi mrówki dostają się do mieszkania i tam też zastosować ten zabieg.

◆ „Ludzie dotarli już niemal wszędzie, lecz niemal nic nie dotarło do nich...”

PODSŁUCHANE

- ✓ Gdyby nie małżeństwo, faceci przeżyliby całe swoje życie myśląc, że nie mają wad.
- ✓ Najbardziej się boją whisky z colą, bo po whisky z colą niczego się nie boją.
- ✓ Kurz nie rzuca się tak bardzo w oczy, jeżeli jest wszędzie.
- ✓ Kiedy wydaje ci się, że wiesz co myśli kobieta nie ciesz się - ona już zdążyła zmienić zdanie...

WARTO ZWIEDZIĆ

NOWY SĄCZ od siedmiu wieków był miastem wielokulturowym i wielonarodowym. Na Ziemi Sądeckiej pojawiła się powstać, która połączyła trzy kraje: Grecję, Węgry i Polskę - księżna Kinga, która ufundowała klasztor, w gdzie osiadła po śmierci męża, Bolesława Wstydliwego.

W Nowym Sączu w sposób pokojowy mieszały się twórczo kultury: niemiecka, austriacka, słowacka, czeska, węgierska, żydowska, bizantyjska, ruska, ukraińska i polska.

Miasto leży w widłach dwóch głównych rzek Dunajca i Kamienicy Nawojowskiej, niedaleko granicy państwowej z Republiką Słowacką, wznoszą się nad nim łagodne wzniesienia Beskidów.

Zespół redakcyjny:

Andżelika Płaksina – redaktor naczelny,
Rościśław Raczyński – z-ca red. nac.,
Eugeniusz Gołybard – korespondent,
Stanisław Szewczenko – korespondent,
Leszek Wątróbski – korespondent,
Lesia Jermak – korespondent,
Katarzyna Skoczela – korespondent,
Olga Ozolina – korespondent,
Łarysa Kaszczuk – księgowość.

Numer przygotowało Kolegium Redakcyjne reprezentujące organizacje Polaków Ukrainy.

